

Nr 195.

Av fru **Sjöstrand m. fl.**, *angående sinnessjukvården inom privata hem och anstalter.*

En mindre del av sinnessjukvården i vårt land bedrivs inom privata hem och anstalter. Dessa hem står under inspektion av hjälpverksamhetsöverläkaren inom distriktet samt av överinspektören för sinnessjukvården i riket. Till varje sådant privat vårdhem skall vara knuten en läkare på orten, och i hemmet skall finnas en sjuksköterska, antingen denna är ägarinnan till hemmet eller en anställd. Den som sätter upp ett hem avsett för högst fem patienter behöver endast göra en anmälan därom till medicinalstyrelsen. Är hemmet avsett för flera patienter än fem, skall innehavaren ansöka hos medicinalstyrelsen om tillstånd att få driva ett sådant privat vårdhem för sinnessjuka.

I intetdera fallet behöver föreståndaren eller föreståndarinnan äga någon kompetens för sin uppgift.

Vi är dessa hem mycken tack skyldiga för den avlastning från den statliga sinnessjukvården, som deras arbete utgör, och i allmänhet bedrivs denna vård utan anmärkningar från inspektionens sida. Det vore emellertid icke för mycket begärt, att personer, som sysslar med så ömtåliga fall som nervsjuka personer utgör, hade fått någon slags utbildning för detta grannliga och ömtåliga arbete. Forskning och vetenskap går ständigt framåt även på detta område, och en mycket större procent anses numera kunna bli friska än förr. Man bör kunna fordra, att såväl de sjuka som deras anhöriga får erfara den trygghet, som ligger i att den person, som har ansvar för de sjukas skötsel, vet något om hur han eller hon skall tillvarata alla möjligheter för att återställa patienternas hälsa.

Det är inte lätt att i dessa sjuksköterskebristens tider få en kompetent sjuksköterska att åtaga sig en sådan anställning, som icke ger pensionsrätt, och åtar hon sig den för någon kortare tid, står hemmet ofta ganska snart utan denna kraft.

Hur denna önskade kompetens skall erhållas kan diskuteras. En enkel utbildning borde innehålla både praktisk och teoretisk kunskap och kunde möjligen förläggas till statens sinnessjukhus, där såväl någon läkare som sjuksköterska borde ge handledning åt dessa speciella elever. I den teoretiska kursen borde bland annat ingå psykologi och psykiatri. Liksom distriktssköterskor och barnmorskor borde även dessa föreståndarinnor någon gång inkallas till kompletteringskurser för att få en aning om den utveckling, som sker på sinnessjukvårdens område. En sådan kompletteringskurs borde kunna ordnas ganska snart och för relativt ringa kostnad.

Utan att på något sätt anmärka på den inspektion av den privata sjuksjukvården, som redan finns och som fyller en viktig uppgift, skulle man ändå önska få denna utökad med någon ytterligare kraft, som oftare kunde vara dem till nytta. En sådan person skulle vara knuten till varje distrikt. Hon skulle kunna kallas sjuksköterskeinspektris, konsulent eller annan lämplig benämning. Hennes uppgift skulle vara att ständigt resa runt inom distriktet (upptagningsområdet), positivt stödja och råda hemmets ledning, hjälpa innehavaren att höja trivseln på hemmen samt att göra det bästa och klokaste för patienterna, taga initiativ till arbetsterapi av olika slag, se till att personalen genomgående är lämplig för sin uppgift och har goda vitsord. Den föreslagna inspektrisen borde också vara med om att planera praktiken för blivande kuratorer och arbetsterapeuter, så att någon del av denna förlades till dessa privata hem, vilka kuratorerna ibland har alltför ringa kunskap om.

Inspektrisens utbildning bör omfatta såväl fullständig kurs för sjuksköterska beträffande både kropps- och sinnessjukvård som sjukhusadministration.

I anledning av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå utredning

dels angående behovet av kompetens för dem, som har för avsikt att sätta upp hem för sinnessjuka,

dels tillsättande av en sjuksköterskeinspektris för varje distrikt för positiv rådgivning och stöd för såväl hemmen som patienterna samt

dels om anordnande av kompletteringskurs för dem som redan driva privata hem för sinnessjuka.

Stockholm den 27 januari 1954.

Helga Sjöstrand.

Nancy Eriksson.

Edith Liljedahl.

Gerda Höjer.

Harald Hallén.
